

Overweging De Posten Enschede, 12 januari 2024

Bij de lezingen van de 2^e zondag door het jaar B – Kom en zie

1 Samuel 3, 3b-10,19 / Psalm 40 / 1 Korintiërs 6, 13c-15a 17-20 / Johannes 1, 35-42

Voor vaders en moeders, opa's en oma's, vrienden en vriendinnen; hoe leren wij en hoe leren wij onze kinderen om naar God te luisteren? Hoe weten we dat het God is die hen roept, die ons roept?

We worden in deze wereld zo afgeleid van God. Van zoveel zaken worden afgoden gemaakt: we moeten ons met luxe omringen, steeds weer nieuwe kleren kopen, veel geld verdienen, de beste zijn in sport- of leerprestaties, gezond eten, een politieke visie hebben. Wanneer zoiets bereikt wordt, worden mensen op een voetstuk geplaatst, bewonderd of geminacht als dat niet lukt.

Het lijkt alsof alles wat wij op eigen kracht bereiken, het hoogste doel heeft. En dat onze eigen kracht ook echt van onszelf komt.

Ons leven is maakbaar, zeggen we dan. Geluk ligt voor het oprapen.

In deze tijd van secularisatie, die al jaren aan de gang is, lijkt het soms alsof God niet meer bestaat. Als God al ter sprake komt, gaat het over misbruik in de kerk. Er worden steeds minder kinderen gedoopt, gaan te communie en worden gevormd. Wie trouwt er nog in de kerk? De kerk wordt vaak gezien als een mooie locatie in plaats van als het huis van God. Een plek om Kerstmis te vieren of Pasen, maar daar houdt het vaak ook wel mee op. Bij beide feesten gaat het dan toch meer om lekker eten dan om Jezus zelf.

Zo was het ook in de tijd van Samuël. In zijn tijd was er ook weinig aandacht meer voor God en woedden er oorlogen, was er onrecht in de wereld.

Hij was aan Eli's zorgen, de priester, toevertrouwd en hielp mee in de tempel, uit dankbaarheid, omdat God zijn moeder Hanna vruchtbaar had gemaakt. Maar Eli was oud en mat geworden, bijna blind, vooral uit verdriet om zijn zonen, die de tempel onteerden en niets meer voor God over hadden. Hij zag het letterlijk niet meer zitten.

En toch wijdde hij zich aan de opvoeding van Samuël. Samuël - een onbeschreven blad. Jong en onschuldig, onbedorven. Zijn hart stond open voor Gods boodschap: luister naar mij. Keert u naar Gods woord.

Moeten wij daar ook niet eerst onbevangen in zijn? Jong en ongerept van hart, zodat Gods woord in ons kan bezinken, wortel kan schieten en kan groeien tot volle wasdom?

En misschien is de wereld nu wel vol met Samuëls. Die de Heer nog niet kennen en zijn roepstem niet herkennen; die niet zijn opgevoed met God, maar toch onbevangen en onbevooroordeeld over en van God willen leren. Want ook zij maken dingen mee die niet maakbaar blijken te zijn. Er is zoveel onzekerheid in de wereld. Hoe ga je daarmee om?

Maar daar hebben ze hulp bij nodig. Een Eli, die het misschien niet meer ziet zitten, maar wel weet heeft van God. Die hen kan begeleiden, over God kan vertellen, Gods wil durft te laten geschieden. Durven we zelf een Eli te zijn? Laten we dus ook naar hen luisteren, naar de Samuëls van vandaag!

Samuël wist het pas na de derde keer, en ook pas toen Eli hem erop attendeerde, dat het God was die hem riep. En Samuël wilde dienaar zijn. God dienen. Die een beroep op hem deed: Samuël moest Eli doorgeven dat God gerechtigheid wilde. En zo werd Samuël een profeet die Gods woord verkondigde en hij zou uiteindelijk de eerste koning van Israël zalven: Saul.

Als iemand een *be-roep* op ons doet, zijn we dan niet vaak geneigd om te zeggen dat we geen tijd hebben? Of te denken dat iemand anders het vast beter kan? Dan gaan we misschien – wellicht – voorbij aan waardevolle ontmoetingen, waarin we iets mogen ontdekken dat van God komt. Iemand die naar ons luistert, iemand die wat te vertellen heeft.

Of aarzelen we of we het wel kunnen en durven als er een beroep op ons wordt gedaan? Twijfelen we aan ons eigen kunnen?

Soms zijn we in staat boven onszelf uit te stijgen als we dan toch uit ons comfortabele zelf stappen. Soms kunnen we meer dan we denken. Zijn we in staat tot meer dan we hadden verwacht. Kortom, wanneer een beroep op ons wordt gedaan en we daarnaar luisteren, kunnen we meer dan we denken. Kunnen we bergen verplaatsen. Dát is geloven! Dáár staat God, de Heer, naast ons!

Nemen we net als Samuël dan wijze raad aan van onze ouderen, laten wij de roepstem in ons bezinken, gebruiken we dan woorden van gehoorzaamheid – om gehoor te geven aan die stem van God? En horen wij die in ons binnenste, in ons geweten, of komt die van buiten? “Uw dienaar luistert” – zijn wij *gediend* van een verzoek van boven?

Durven wij alles achter te laten - alle vertrouwde overtuigingen, alle waarheden waarmee we zijn grootgebracht? Neem Andreas en Simon Petrus. Want wat is waarheid, behalve liefde.

Daar waar Eli het niet meer zag, niet meer zag zitten en zijn stokje overdroeg aan Samuël, daar vraagt Jezus ons om Hem te volgen, om met hem mee te gaan en ‘het’ te zien: te zien waar Hij zich ophoudt.

Twee leerlingen van Johannes, die wilden weten waar Jezus, het Lam Gods, naartoe zou gaan. Ze kozen voor Jezus, niet meer voor Johannes. Want Johannes had hen de weg gewezen en Jezus is de Weg.

Laten wij ook luisteren naar die roeping: opstaan en Jezus volgen. Daarvoor kiezen: voor die Weg ten leven, die onze zonden heeft weggenomen, zich over ons heeft ontfermd en ons gerechtigheid en vrede geeft. Dan zien we wel waar Jezus zich ophoudt.

De lamp van God is nog niet gedoofd!

Amen.